

A Magyar Köztársaság Nevében!

A Pécsi Ítéltábla Dr. Balog Ügyvédi Iroda (Ügyvédi Iroda címe, ügyintéző dr. Balog András ügyvéd) által képviselt **I.rendű felperes neve** (I.rendű felperes címe) I. r. és **II.rendű felperes neve** (II.rendű felperes címe) II. r. felpereseknek a Kaposvári 7. sz. Ügyvédi Iroda (Ügyvédi Iroda címe, ügyintéző dr. Csernus Sándor ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság által 24.P.20.153/2007/30. számú ítélete ellen a felperes 32. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 400.000 (négy százezer) forint elsőfokú, és 200.000 (kettő százezer) forint fellebbezési per költséget, és az állami adóhatóság felhívására 928.000 (kilenc százhuszonnyolcezer) forint illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a II. r. felperes testvére, M. Gy. az alperes élettársa volt, de kapcsolatuk már megszakadt. A felperes, mint egyéni vállalkozó tudomást szerzett favásárlási és kedvezőbb értékesítési lehetőségről, és erről a felpereseket is tájékoztatta. Az alperes 2005. február 3-án 1.360.138 forintért, 2005. február 21-én 5.025.188 forint vételárért a H. V. Részvénytársaságtól fűrészrönköket vásárolt. 2005. február 21-én a felperesek 7.800.000 forintot vettek fel az OTP Bank Rt.-nél vezetett folyószámlájukról. Ezen a napon 7.500.000 forintot adtak kölcsön az alperesnek. A kölcsön felvételéről az alperes egy maga által gépelt átvételi

elismervényt írt alá, az okiraton 2005. február 1.-i dátumot feltüntetve. Az elismervényt 2005. májusában az egyéni vállalkozás könyveléséhez könyvelőjének, S. V.-nak átadta. 2006. június 9-én az alperes 153 m³ vörösfenyő fűrészárut adott el K. G.-nak 8.445.600 forint vételárért. Az adásvételi szerződést a felperesek tanúként írták alá, és a K. G. által fizetett 690.000 forint előleget az alperestől átvették, és ezt az alperes kölcsöntartozása teljesítéseként számolták el. 2006. szeptember 28-án az alperes kézhez vette a felperesek írásbeli felszólítását 7.500.000 forint, és ennek 2005. február 1-től számított ügyleti kamata 8.394.913 forint megfizetésére. A felszólításnak az alperes nem tett eleget.

A felperesek keresetükben 7.726.747 forint, és ennek 2006. november 28-tól a kifizetés napjáig járó kamatai megfizetésére kérték az alperest kötelezni. Az alperes a kereset elutasítását kérte. Azt állította, hogy a felperesekkel kölcsönszerződést nem kötött. A felperesek az alperes és M. Gy. között egy megállapodás jött létre vörösfenyő vásárlására, kivágására, feldolgozására és értékesítésére azzal, hogy a befolyt hasznót egyenlő arányban osztják el. M. Gy. biztosítja a szakértelmet, a felperesek a tőkét, az ügyletet az alperes, mint egyéni vállalkozó nevében bonyolítják le.

Az elsőfokú bíróság az alperest kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek egyetemlegesen 7.726.747 forintot, és ennek 2006. november 28-tól a kifizetésig járó kamatát.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat annak figyelembe vételével értékelte, hogy a felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy a felek között a Ptk. 253. § (1) bekezdésében szabályozott kölcsönszerződés jött létre. Az alperes beismerte azt a tényt, hogy a 2005. február 1.-i keltezésű átvételi elismervényt ő maga gépelte, és saját kezűleg aláírta. A felperesi készpénz felvétel időpontjának ismeretében a felperesek sem vitatták, hogy az okirat keltezése nem valós, és az okirat ténylegesen nem minősül teljes bizonyító erejű magánokiratnak, azonban az alperes elismerte, hogy egyéni vállalkozóként 7.500.000 forintot átvett a felperesektől kölcsön jogcímén, és megjelölte a felhasználás célját is. Ez a nyilatkozat a jogcím megjelölésével a tartozás fennállását elismerő nyilatkozatnak minősül. A Pp. 164. §-a szerint az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felek között más tartalmú szerződés jött létre, illetve az okiratban foglaltakkal ellentétben az alperes kölcsön jogcímén nem tartozik a felpereseknek.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az a tény, hogy a felperesek tudták, hogy az alperes a kölcsön összeget favásárlásra fordítja, nem cáfolja a nyilatkozatban foglaltakat. Az, hogy az I. r. felperes a fát megtekintette, és H. G. tanúvallomása szerint a fa megjelölésében is részt vett, továbbá az a körülmény, hogy az I. r. felperes a fa szállításakor jelen volt, a 2005. március 7-én és 8-án kelt fuvarleveleket aláírta, és közreműködött abban, hogy a fát a II. r. felperes hozzátartozója, M. F. k.-i telephelyén tárolhassák. K. G.-t 2005. október hónapban a vételár kifizetéséről kérdezték, és 2006. június 9-én az alperes és K. G. között létrejött adásvételi szerződésnek ügyleti tanúi voltak a felperesek, önmagukban

nem alkalmasak az alperes tényállításainak kétséget kizáró bizonyítására. Életszerű a felpereseknek az a hivatkozása, hogy az alperes tevékenységét azért kísérték figyelemmel, és azért segítették, hogy a kölcsön visszafizetési biztos legyen.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint S. V. könyvelő tanúvallomása nem alkalmas arra, hogy az alapján egy társas vállalkozás vagy egy Ptk. 568. §-ában szabályozott polgári jogi társaság létrejöttét meg lehessen állapítani, mert a tanú csak az alperes elmondásáról, illetőleg M. Gy. nyilatkozatáról vallott, tudomása csak közvetett volt. K. G. tanúvallomását a bíróság nem értékelte, mert a nyilatkozatából kitűnt az, hogy a 2006. június 9-én megkötött adásvételi szerződés szerinti vételárat nem fizette ki, tehát az alperesnek tartozik, így elfogulatlan vallomás tőle nem várható. A tanú azon vallomása, hogy a felperesek a fával, mint tulajdonosok rendelkeztek, a per egyéb adatával nem áll összhangban.

A II. r. felperes testvére, M. Gy. sem tekinthető elfogulatlan tanúnak, azonban a bíróság a vallomását annyiban értékelte, amennyiben az a per egyéb adatával összhangban áll. A tanú megerősítette az átvételi elismervény tartalmát, azt, hogy az alperes 7.500.000 forintot kölcsönként átvett a felperesektől.

Mellőzte a bíróság L. Gy., R. N. és Z. I. fuvarozást végző személyek tanúkénti kihallgatását mert tőlük további tényekre adat nem volt várható. Mellőzte továbbá dr. Z. I. tanúkénti kihallgatását M. Gy. előtte tett nyilatkozatára nézve, mert az alperes nem csatolta M. Gy.-nek az ügyvéd részére adott titoktartás alóli felmentését.

A tanúvallomások és az okirati bizonyítékok mérlegelése alapján az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés létrejöttét megállapította, és a Ptk. 232. § (1) bekezdése alapján az alperest kamat fizetésére is kötelezte tekintettel arra, hogy mint egyéni vállalkozó a Ptk. 685. § c) pontja szerint gazdálkodó szervezetnek minősül.

Az ítélet ellen az alperes jelentett be fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a keresetet utasítsa el. A fellebbezésben megismételte az elsőfokú eljárásban tett előadását, azt állította, hogy a felperesektől sem kölcsön, sem egyéb jogcímen pénzt nem vett át. A felperesek M. Gy. és az alperes között megállapodás jött létre, amely szerint fát vásárolnak, értékesítik és a hasznon megosztóznak.

Az alperes véleménye szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helytelenül állapította meg, a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte, ezért téves következtetésre jutott. M. Gy. tanúvallomásának értékelése során a bíróság súlyosan megsértette a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat. Nem vonta mérlegelési körébe a tanú egyéb magatartását, amely vallomását teljes egészében meggyengíti. A későbbi tanúvallomásokból egyértelműen megállapítható, hogy a fa sorsát szakemberként teljes egészében M. Gy. irányította, a fűrésztelepről önállóan és az alperes megkérdezése nélkül jelentős mennyiséget elszállított. Tanúként csak a testvére állítását alátámasztandó nyilatkozott arról, hogy az összeget a felperesek átadták, egyebekben mentességi jogával élt. Így az eljárásban az őt súlyosan terhelő adatok

és körülmények vonatkozásában nem volt meghallgatható és szembesíthető. A per során az alperes dr. Z. I. meghallgatására tett indítványt, aki előtt M. Gy. kijelentette, hogy a felperesek és az alperes között nem kölcsönszerződés jött létre, és azt is, hogy a felperesektől az alperes pénzt nem vett át. M- Gy- az ügyvédi titoktartás alóli felmentést az alperes jogi képviselőjének írásbeli megkeresésére sem adta meg.

A kölcsönadásról kiállított átvételi elismervény csak könyveléstechnikai okokból jött létre.

Kifogásolta az alperes azt is, hogy az elsőfokú bíróság egyáltalán nem vizsgálta a felperesek szavahihetőségét, és nem értékelte megfelelő súllyal a perben meghallgatott többi tanúvallomást sem.

Fellebbezésében az alperes továbbra is kérte L. Gy., R. N. és Z. I. kihallgatását. Kérte továbbá M. G. megidézését és kihallgatását. Állítása szerint az I. r. felperes kifejezetten kijelentette M. G. előtt, hogy részére pénzt nem adott át, ennek ellenére fel fogja használni az aláírt okiratot.

A felperesek az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.

A fellebbezés megalapozott.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg. A bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat részben tévesen értékelte, és ebből következően a tényállást részben tévesen állapította meg, ezért a másodfokú bíróság azt a következők szerint módosítja:

Mellőzi annak megállapítását, hogy a felperesek 2005. február 21-én 7.500.000 forint készpénzt adtak kölcsönt az alperesnek, mint egyéni vállalkozónak, és azt állapítja meg, hogy a felperesek és az alperes között kölcsönszerződés nem jött létre. 2006. június 9-én a felperesek nem a kölcsöntartozás törlesztése címén vettek át az alperestől 690.000 forintot, hanem a vörösfenyő fűrészáru eladási árából őket megillető rész címén.

A Pp. 164. § (1) bekezdésére tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a perben a felpereseknek kellett bizonyítani, hogy az alperessel kölcsönszerződést kötöttek, és ez alapján az alperesnek pénzt adtak át. Az alperesnek azt kellett bizonyítani, hogy az okiratban foglaltak ellenére a felperesekkel kölcsönszerződést nem kötött. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a bizonyítékok értékelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes bizonyítása sikertelen volt.

A felperesek az átvételi elismervény mellett M. Gy. tanúvallomásával kívánták alátámasztani. M. Gy. a II. r. felperes testvére, aki az átvételi elismervényt ügyleti tanúként írta alá. Tanúvallomást csak erre az ügyletre vonatkozóan tett, (Pp. 170. § (1) bekezdés a) pontja, (3) bekezdés a) pontja) az egyéb körülményekre vallomást nem kívánt tenni. Vallomása részben ellentmond az I. r. felperes előadásának, aki elmondta, hogy az átvételi elismervényt a II. r. felperes kézzel írta meg a felperesek lakásán, majd az alperes elvitte és géppel megírta, visszahozta, és utána írták alá. M. Gy. úgy emlékezett, hogy az aláíráskor időközben nem ment el senki.

A perben az alperes előadása végig következetes volt, az általa elmondottakat H. G., H. M., H. A., S. V. és K. G. tanúvallomása alátámasztotta. A felperesek előadásukat a perben megváltoztatták, először azt állították, hogy az alperesnek 2005. február 1-jén adtak át 7.500.000 forintot, később a bankszámla kivonatból nyilvánvalóvá vált, hogy bankszámlájukról csak később vettek fel nagyobb összegű pénzt. Ekkor arra hivatkoztak, hogy nem figyeltek az okirat keltezésére. A H. V. Rt. számlái és a bankszámla kivonat tartalma egybevágh az alperes következetes előadásával.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem mellőzhető S. V. és K. G. tanúvallomása. A perben semmi nem utal arra, hogy ezek a tanúk valótlan tartalmú előadást tettek. K. G. tanúvallomása a per egyéb adataival nem ellentétes, ez okból vallomását nem lehet figyelmen kívül hagyni. S. V. elmondta, hogy az alperestől tudott a közös favásárlás tervéről, az alperest és M. Gy.-t tájékoztatta aggályairól, mert nem tartotta jónak azt az ötletet, hogy a vállalkozást az alperes egyéni vállalkozása keretében valósítsák meg. Szóba került a közös cégalapítás ötlete is. M. Gy. és az alperes előtte úgy nyilatkozott, hogy II.rendű felperesnek van pénze és hármójuk között a megállapodás már létrejött. Elmondta azt is, hogy az átvételi elismervényt csak 2005. májusában kapta meg az alperestől.

Az alperes előadását támasztja alá az is, hogy a felperesek a fa vásárlása és kezelése ügyében lényegesen aktívabbak voltak, mint azok, akik a fa megvásárlójának kölcsönt nyújtottak. Az I. r. felperes a 2007. május 21-én megtartott tárgyaláson (14. sorszámú jegyzőkönyv 8. oldal) úgy nyilatkozott, hogy néhány alkalommal mind a négyen együttesen voltak a fát megtekinteni, de az alperes nem is szállt ki az autóból, mert fázott. A felperesek tehát jobban érdeklődtek a megvásárlandó fa iránt, mint az alperes, aki a felperesek állítása szerint a vásárlással saját tőkéjét kockáztatta. Az I. r. felperes a szállított fát átvette, a tárolásra a II. r. felperes egy rokonánál helyet biztosított, a fát megjelölte, K. G. előtt kifejezetten úgy nyilatkoztak, hogy a fa az övék (K. G. tanúvallomása 23. sorszámú jegyzőkönyv 12. oldal). A II. r. felperes felajánlotta K. G.-nak, hogy a fa ellenértéke fejében egy lakást adjon B.-en. Az adásvételi szerződést az I. r. felperes diktálta az alperesnek.

Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az alperes védekezését a tanúvallomások mellett okirat is alátámasztja, a 2006. június 9-én kelt átvételi elismervény, amelyet a II. r. felperes írt. Ez azt tartalmazza, hogy a felpereseknek átadott 690.000 forint a „vörösfenyő fűrészáru eladási árának foglaló része”. Ez az

okirat tehát arra utal, hogy a felek között nem kölcsönszerződés jött létre. Az okirattal szemben felpereseknek kellett volna bizonyítani azt, hogy az elismervényben szereplő 690.000 forintot kölcsöntartozás törlesztéseként, és nem az elismervényben megjelölt jogcímen vették át. A 2007. április 6-án tartott tárgyaláson az I. r. felperes úgy nyilatkozott, hogy az elismervényt az alperes diktálta, és azért fogalmazott így, mert az APEH felé így tudott elszámolni. Az I. r. felperesnek ezt a nyilatkozatát cáfolja S. V. tanúvallomása, aki elmondta, hogy a könyvelésben a 2005. február 1-jén kelt átvételi elismervény alapján az szerepel, hogy az alperes kölcsön címén tartozik a felpereseknek. Ez a tartozás nyilvánvalóan kölcsön visszafizetéséről szóló okirat alapján lenne csökkenthető, az alperesnek nem állt volna érdekében a valóságos jogcím helyett „eladási ár” illetve „foglaló” feltüntetése.

A kölcsönszerződés ellen szól az is, hogy a II. r. felperes a 14. sorszámú jegyzőkönyv 9. oldalán úgy nyilatkozott, hogy nem volt érdekük üzletbe beszállni, mert a banki kamat 10 % volt. Ugyanakkor a felperések állítása szerint az alperesnek kölcsönadtak 7.500.000 forintot visszafizetési határidő és kamat kikötése nélkül. A kölcsön felmondásáról szóló 2006. szeptember 27-én kelt levélben is csak a (10 %-nál alacsonyabb mértékű) jegybanki alapkamatot kívánták érvényesíteni.

A másodfokú bíróság a fentiekre figyelemmel azt állapította meg, hogy a felperések a perben nem bizonyították azt, hogy az alperesnek kölcsönt nyújtottak, illetve az alperes sikeresen bizonyította azt, hogy az okirat ellenére a felek között nem kölcsönszerződés, hanem más jogviszony jött létre. E jogviszony pontos tartalmát a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem lehet megállapítani figyelemmel arra, hogy a jogviszonyban jelentős szerepet játszó M. Gy. a tanúvallomás tételt megtagadta.

Azt a tényt, hogy M. Gy. dr. Z. I. ügyvéd részére a titoktartás alóli felmentést nem adta meg, nem lehet sem az alperes, sem a felperések kárára értékelni.

A Pp. 3. § (2) bekezdése szerint a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. Erre tekintettel ebben a perben a bíróság nem vizsgálhatta, hogy az alperest egyéb jogcímen tartozik-e a felpereseknek, hiszen a felperések a keresetben kölcsön jogcímen kérték az alperes marasztalását, és kifejezetten azt állították, hogy egyéb jogviszony közöttük nem volt. Ezért a másodfokú bíróság csak azt állapíthatta meg, hogy a felek kölcsönszerződést nem kötöttek.

A fellebbezésben felajánlott bizonyítást a másodfokú bíróság a következők miatt mellőzte.

A Pp. 235.§ (1) bekezdése szerint a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az első fokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve,

hogyan az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására akkor is sor kerülhet, ha az az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a 141. § (6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell. Az alperes csak a fellebbezésben kérte M. Gy. megidőzését, az elsőfokú eljárásban erre a tanúra nem is hivatkozott, holott a tanúról tudomása volt. Ezt a bizonyítékot a másodfokú bíróság nem vehette figyelembe. A további tanúk meghallgatása a másodfokú bíróság megítélése szerint is szükségtelen volt, a megjelölt fuvarozók vallomásától a korábban kihallgatott tanúk vallomásában nem említett tényekre vonatkozó tényelőadás nem várható.

A fenti indokokra figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet elutasította. A pervesztes felpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az első- és a másodfokú eljárásban felmerült perköltség, a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj + ÁFA és a le nem rótt illeték megfizetésére.

P é c s, 2008. február 12.

Dr. Juhász László s.k. a tanács elnöke Dr. Zóka Ferenc s.k. előadó bíró, Dr. Fekete Bálint s.k. bíró